

Om abort og barmhjertighet

NYHETER OG REPORTASJER

PÅL GULBRANDSEN,

Email: pal.gulbrandsen@legeforeningen.no

Tidsskriftet

Handlingen i den Oscar-nominerte filmen Siderhusreglene er hentet fra et barnehjem i Maine i 1930–40-årene som også fungerer som en illegal abortklinikk.

Filmen er regissert av svenske Lasse Hallström og er bygd over John Irvings roman av samme navn. Det isolert beliggende barnehjemmet søkes av unge par og enslige kvinner som enten skal nedkomme eller ønsker svangerskapet avbrutt. Barn som vokser opp der, adopteres bort etter hvert som interesserte melder seg. I et dystert utseende hus formidles varme og kjærlighet fra de ansatte, spesielt fra legen Wilbur Larch som spilles av Michael Caine.

Lille Homer Wells er et spesielt barn som blir forsøkt adoptert bort to ganger uten hell. Dr. Larch fatter en særlig interesse for den begavede gutten og lærer ham opp i sitt fag i en klassisk mester-svenn-relasjon. I slutten av tenårene behersker Homer de fleste obstetriske situasjoner. Men han motsetter seg å utføre aborter, til tross for at han er vitne til at en ung kvinne dør av komplikasjoner etter å ha utført et abortinngrep på seg selv.

Det er krig, og Homer kunne nok tenke seg å bli flyger, men Dr. Larch har med vilje forbyttet guttens røntgenbilder med et sykt barns for at Homer ikke skal bli innkalt til tjeneste. Til tross for sin saktmodige legning og dr. Larchs dårlig skjulte skuffelse forlater Homer klinikken sammen med et ungt, velstående par. Han får jobb som epleplukker og utvikler vennskap med de fattige sesongarbeiderne han jobber sammen med, deriblant en far og datteren hans. Når datteren blir gravid med faren, velger Homer å utføre abort for å hjelpe henne. Før dette skjer, har dr. Larch sendt ham forfalskede eksamenspapirer fra et medisinsk fakultet, for at Homer skal returnere og arbeide som lege sammen med sin læremester. Men Homer blir på eplefarmen til han får beskjed om at dr. Larch er død. Da vender han tilbake til klinikken.

Dr. Larch (Michael Caine) og Homer (Tobey Maguire) etter et inngrep

Verken filmen eller boken den bygger på signaliserer at retten til selvbestemt abort er en viktig kampsak. Dr. Larch synes å ha akseptert provosert abort som en nødvendighet, og har et bevisst forhold til at han ikke har noen moralsk rett til å påvirke hva de unge parene og kvinnene bør velge.

Siderhusreglene er en uvanlig filmopplevelse som fører til refleksjon omkring betydningen av regler og hvem som har rett til å definere dem. Filmen er nominert til sju Oscar-priser i kategoriene beste film, beste regi, beste mannlige birolle (Michael Caine), beste bearbejdede manus, beste klipp, beste scenografi og beste filmmusikk. Oscar-utdelingen skjedde 26. mars og resultatet finner du på Legeforeningens nettsider: www.legeforeningen.no

Publisert: 10. april 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 22. mars 2026.